

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : TRI/UTLG52010

ชื่อโครงการ : เรียงร้อยเรื่องราวประเพณีแห่เทียนพรรษา มรดกแห่งแผ่นดิน ถิ่นนักปราชญ์
แหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ชื่อนักวิจัย : เกยูร บุตรเสมียน, พิษณุ หวานอารมณ์, ทิพวรรณ พัฒพันธ์,
อภิษฐา ผลาผล, ชนิษฐา อัมลา
สาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

E-mail Address: yoon_toon31@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 สิงหาคม 2552 – 31 มีนาคม 2553

งานวิจัยเรียงร้อยเรื่องราวประเพณีแห่เทียนพรรษา มรดกแห่งแผ่นดินถิ่นนักปราชญ์ แหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเรื่องราว ประวัติความเป็นมาของประเพณีแห่เทียนพรรษาของจังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อเรียงร้อยเรื่องราว ประเพณีแห่เทียนพรรษาและการประดิษฐ์ต้นเทียนภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้าน 3) เพื่อศึกษา คักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทวัด ได้แก่ วัดหนองปลาปาก วัดพระธาตุ หนองบัว วัดมหาวนาราม วัดมณีวนาราม วัดทุ่งศรีเมือง วัดไชยมงคล วัดสุทัศนาราม วัดบูรพาราม วัดศรีประดู่ และวัดท่าวังหิน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานีในการพัฒนาให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ทางการท่องเที่ยว 4) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของ ชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้านทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัด อุบลราชธานี และ5) เพื่อศึกษาแนวทางให้เยาวชนได้รู้จักการอนุรักษ์ภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้าน เพื่อเป็นมรดกทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า เรื่องราวประเพณีแห่เทียนพรรษาเริ่มมีมาตั้งแต่ก่อตั้งเมือง อุบลราชธานี ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งมีกรมหลวงสรรพสิทธิประสงค์เป็นผู้ปกครองเมืองในสมัยนั้น ได้มีการจัดงานแห่เทียนพรรษาขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถวายเทียนแด่พระภิกษุสงฆ์ใช้ในกิจของ สงฆ์ในช่วงเข้าพรรษา เนื่องจากพระสงฆ์ไม่สามารถออกนอกวัดได้ ประชาชนจึงร่วมใจกันจัดทำ เทียนขึ้น เพื่อนำไปใช้ในเวลากลางคืน โดยเฉพาะการอ่านตำราในเวลากลางคืน แทนแสงไฟที่ใช้กัน อยู่ในปัจจุบัน และมีการจัดขบวนแห่เทียน มีประชาชนในคุ้มวัดต่างๆ มีกิจกรรมรำฟ้อน และ

ขบวนแห่ที่สวยงาม และมีการปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมงานประเพณีแห่เทียนพรรษาให้เข้ากับยุคสมัยจนเป็นรูปแบบในยุคปัจจุบัน

และจากการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเภทวัดในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี พบว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก สามารถพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ และประชาชนในคุ้มวัดต่างๆ โดยส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของวัด และการพัฒนาวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวและเยาวชนได้ต่อไปในอนาคต

และจากการสัมภาษณ์เยาวชนเกี่ยวกับวิธีการในการแนะนำและเผยแพร่ประเพณีแห่เทียนพรรษาให้ผู้สนใจและนักท่องเที่ยวได้รับทราบนั้น เยาวชนชาวจังหวัดอุบลราชธานีต่างเสนอแนะวิธีการต่างๆ ในการแนะนำและเผยแพร่ประเพณีนี้แตกต่างกันไป เช่น การเล่าประวัติและความเป็นมาให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบ การกระจายข่าวตามสื่อต่างๆ จัดบอร์ดแสดงนิทรรศการประเพณีแห่เทียนพรรษา จัดทำหนังสือเรื่องราวประเพณีแห่เทียนพรรษาให้นักท่องเที่ยวได้อ่านและให้คำปรึกษากับนักท่องเที่ยวและผู้สนใจ จัดกิจกรรมการแกะสลักเทียนพรรษาให้เยาวชนและนักท่องเที่ยว จัดโปรแกรมทัวร์แห่เทียนพรรษา อธิบายประวัติความเป็นมา การดำเนินงาน และความสำคัญต่อประชาชนของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

ในส่วนของแนวทางในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับงานประเพณีแห่เทียนพรรษานั้น เยาวชนได้เสนอแนะแนวทางต่างๆ ไว้ เช่น การจัดกิจกรรมสืบสานและสืบทอดประเพณีแห่เทียนพรรษา จัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาให้สวยงาม ควรมีการนำเทียนแต่ละวัดมารวมกันไว้ในสถานที่เดียวกันเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้ชมความงามของต้นเทียนได้ตลอดทั้งปี ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมงานประเพณีแห่เทียนพรรษา ควรมีการจัดการเรียนการสอนวิธีการทำต้นเทียน การถ่ายรูปเก็บไว้และจัดทำเป็นของที่ระลึกรูปต้นเทียนพรรษา จัดตั้งชมรมการทำต้นเทียนและสอนให้คนรุ่นหลังได้ทำเทียนต่อไป ไปสร้างความสามัคคีในชุมชน สรรค์สร้างให้จังหวัดอุบลราชธานีเป็นเมืองท่องเที่ยว และมีการจัดนิทรรศการเทียนพรรษา จัดตั้งค่ายฝึกสอนให้กับเยาวชนในพื้นที่และควรมีการประกวดแข่งขันเกี่ยวกับงานแห่เทียนพรรษา

Abstract

Project code : TRI/UTLG52010

Project title : Compiling Candle Festival Story is the Heritage of Man of Learning
Source for Cultural Tourism Learning Center

Investigators : BUTSAMIEN K., WAN A ROM P., PHUTTAPHAN T., PHLAPHOL A.,
AUMMLLA K.

Tourism Industry, Humanities and Social Science, Ubon Ratchathani
Rajabhat University

E-mail Address : yoon_toon31@hotmail.com

Project Duration : 1 August 2009 – 31 March 2010

The purposes of the research on compiling the stories of the candle tradition, heritage of land, the land of philosophers, and learning center for cultural tourism are to 1) study about the stories of the Ubon Ratchathani candle tradition 2) to compile the stories of the candle tradition 3) to study efficiency of tourism temples located in the areas of Ubon Ratchathani city. The temples include Wat Nong Pla Pak, Wat Phra That Nong Bua, Wat Ma Ha Wa Na Ram, Wat Ma Nee Wa Na Ram, Wat Thung Sri Muan, Wat Chai Monkol, Wat Suthat Sa Na Ram, Wat Bu Ra Pa Ram, Wat Sri Pradu and Wat Tha Wang Hin 4) to study participation of community to develop tourism learning center and 5) to study the guidelines for the youth conserving the heritage of the land, the land of scholars, learning centers for cultural tourism.

The results are found that the candle tradition has been firstly started in Rama V when the governor Sappasitiprasong was a regiment of soldiers of Ubon Ratchathani. He created the candle tradition by the purpose of giving the candles for the monks' uses because the monks are not allowed to move to other places while keeping the precepts in the monastery during the Buddhist's Lent. Especially, the monks did not have the lights for reading books at a night time. In the past, the activities held in the

candle tradition are that people merely participated and danced in the parades. Currently, many activities are more created in the candle tradition.

Finding the study about efficiency of the temples to be as the places of learning center for cultural tourism in Ubon Ratchathani, it is found that many temples have their own efficiency to develop the places to be the learning centers for cultural tourism. People who stay around the temples participate in the temples' activities. They also develop their temples to be as the learning centers of cultural tourism for the youth and tourists in the future.

Finding the interview of the youth in terms of suggestion and publication the information of the candle tradition to the tourists, the answers are that the youth talk about the history to the tourists, having publication in mass communication, making exhibitions, printing information of the Ubon Ratchathani Candle Festival, making activities of the candle carving, making the tour programs, talking about the importance of Ubon Ratchathani candle tradition to the tourists.

Finding the guidelines to conserve the candle tradition, there are many guidelines suggested by youth: making activities about conserving the candle tradition, making the larger and beautiful candle tradition, collecting the candles from several temples in one place, promotion and publication information of the candle tradition to the tourists, participation in the candle tradition's activities, teaching the ways to decorate the candles to children, building corporation among people in the candle tradition, developing Ubon Ratchathani province to be as a Tourism City in Thailand, making the exhibitions involve in Buddhist's Lent and having competition of the Candle Festival in Ubon Ratchathani.